

OMGAAN MET GELD

Oktober 2025

Hoe gaan jongeren om met geld?

Aanleiding en situatie

Jongeren tussen de 12 en 18 jaar krijgen steeds meer financiële verantwoordelijkheid, maar missen vaak de kennis en vaardigheden om hier goed mee om te gaan (Ten Dolle & Karstens, 2024). Door nieuwe betaalmethoden, zoals achteraf betalen en betaalverzoeken, wordt het bijhouden van inkomsten en uitgaven steeds lastiger (Groen et al., 2025; AFM, 2025). Financiële keuzes worden vaak impulsief gemaakt, zonder voldoende kennis of ervaring, terwijl jongeren zich vooral online oriënteren en zelden gebruikmaken van betrouwbare informatiebronnen.

Om beter in te spelen op de behoeften van jongeren in Drenthe en Groningen, is het belangrijk inzicht te krijgen in hoe zij omgaan met geld en welke ondersteuning ze daarbij nodig hebben. De combinatie van beperkte financiële

kennis en snel veranderende betaalgewoonten onderstreept het belang van toegankelijke educatie en begeleiding, zodat jongeren nu én in de toekomst bewuste keuzes kunnen maken.

Doel

Het onderzoek heeft als doel om:

- In kaart te brengen hoe Drentse en Groningse jongeren omgaan met geld;
- Te achterhalen wat jongeren op dit moment aan financiële educatie ontvangen, wat hun behoefte daarin is en wat zij nodig hebben om financieel gezond te blijven;
- Handvatten te bieden aan ouders, scholen en betrokken organisaties om gericht en effectiever ondersteuning te bieden, die aansluit op wat jongeren daadwerkelijk nodig hebben.

Hoofdvragen

Hoe gaan jongeren om met geld en wat willen jongeren leren over geldzaken om nu en in de toekomst voldoende financiële vaardigheden te bezitten?

Belangrijkste inzichten

- Veel jongeren zijn tevreden met hun financiële situatie en hoe ze met geld omgaan.
- De meeste jongeren sparen, maar toch willen ze er meer over leren.
- Het merendeel van jongeren doet niet aan zaken als online gokken en handelen in crypto of aandelen; een klein deel doet dit wel.
- Eén op de vijf jongeren heeft wel eens achteraf betaald.
- Er is een gebrek aan kennis over schulden; veel jongeren onderschatten wat een schuld inhoudt.
- De meeste jongeren praten thuis over geldzaken en leren daar over budgetteren, sparen en omgaan met geld.
- Financiële educatie op school wordt door bijna de helft van de jongeren belangrijk gevonden, maar dit krijgt volgens hen nu nog onvoldoende aandacht in het curriculum.

Belangrijkste aanbevelingen

- **Versterk kennis over schulden:** blijf jongeren voorlichten over de gevaren van schulden en risico's van betalingsachterstanden.
- **Blijf praten over geld:** laat zien dat geld bespreken normaal en belangrijk is. Geld is niet per definitie een privéonderwerp.
- **Stimuleer geldvaardigheden:** help jongeren zich voor te bereiden op hun toekomstige financiële verantwoordelijkheden.
- **Neem de behoefte aan financiële educatie van jongeren serieus:** zorg dat jongeren in alle onderwijstypen dezelfde basisvaardigheden en -kennis aangeleerd krijgen.
- **Maak financiële educatie structureel:** zorg voor een doorlopende leerlijn waarbij leerlingen op meer momenten werken aan hun financiële vaardigheden.

Zakgeld en bijbaan zijn de voornaamste inkomstenbron voor jongeren.

Het merendeel van de jongeren (78%) ontvangt zak- of kleedgeld. Daarnaast verdient 40% geld met een bijbaan. Naarmate jongeren ouder worden, neemt het aandeel met een bij- of vakantiebaan toe, terwijl het percentage dat zak- of kleedgeld krijgt juist afneemt. Daarbij vallen ook verschillen tussen jongens en meisjes op: meisjes krijgen vaker zak- of kleedgeld, terwijl jongens vaker een bijbaan of vakantiewerk hebben. Ongeveer een derde van de jongeren krijgt wanneer nodig geld van ouders of verzorgers, zonder duidelijke verschillen naar leeftijd of gender. Tot slot verdient zo'n 10% op andere manieren wat bij, bijvoorbeeld via verjaardagen, rapportcijfers, familie-extraatjes, statiegeld of de verkoop van spullen.

78%

ontvangt zak- of kleedgeld

40%

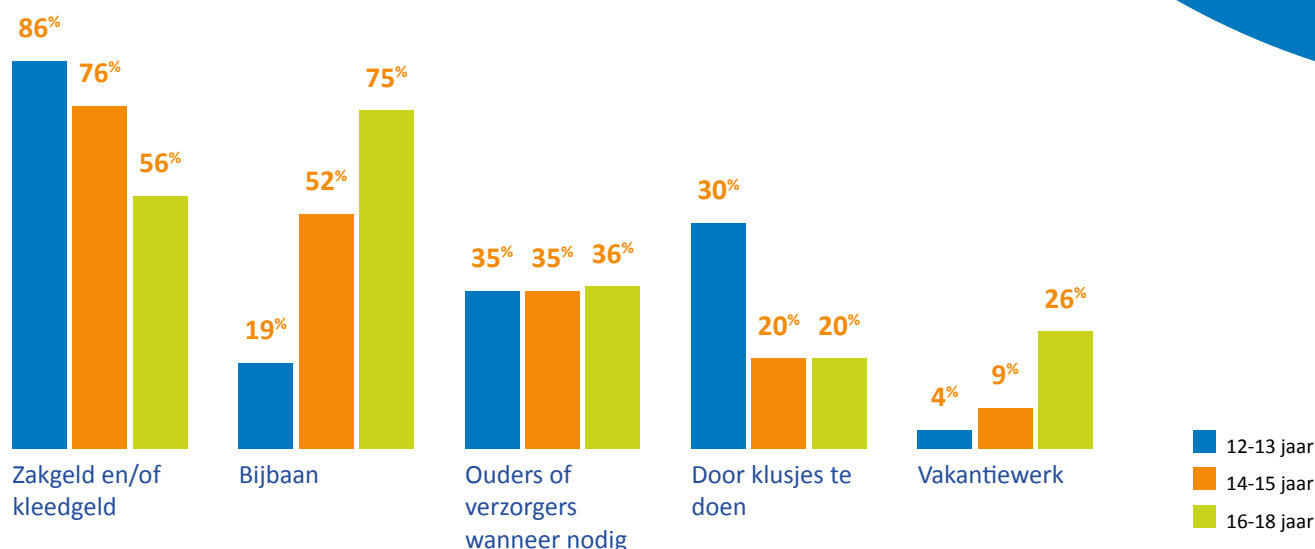
verdient geld met een bijbaan

"Ik krijg soms ook geld van mijn opa en oma voor mijn cijfers."

"Vinted kleren verkopen, en statiegeld van flessen inleveren."

"Verjaardagsgeld."

Hoe komen jongeren aan hun geld?

Ruim helft jongeren zegt goed met geld om te kunnen gaan.

Jongens vinden vaker dan meisjes dat ze goed met geld kunnen omgaan.

Meer dan de helft van de jongeren (56%) vindt dat zij goed met geld kunnen omgaan. Bijna een derde (29%) geeft aan dit soms wel en soms niet te kunnen, terwijl 10% zich helemaal niet vaardig voelt in het omgaan met geld. Jongens schatten hun geldvaardigheid vaker positiever in dan meisjes. Dit sluit grotendeels aan bij het landelijke beeld, al ligt het aandeel jongeren dat zichzelf niet vaardig vindt landelijk aanzienlijk lager (Groen et al., 2025).

56%

van de jongeren van 12 tot 18 jaar zegt goed met geld om te kunnen gaan

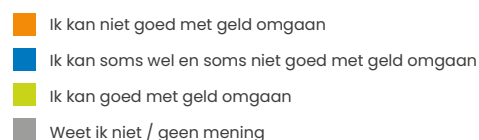
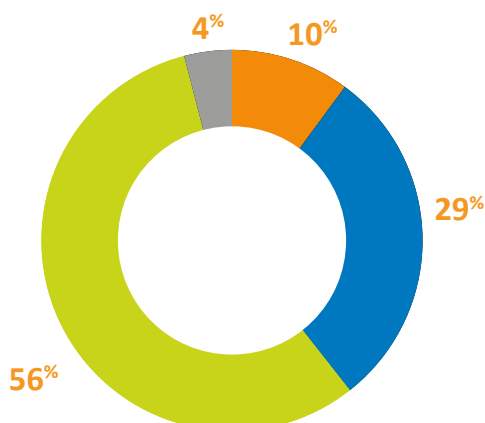
10%

zegt niet goed met geld overweg te kunnen

'Ik kan goed met geld omgaan'

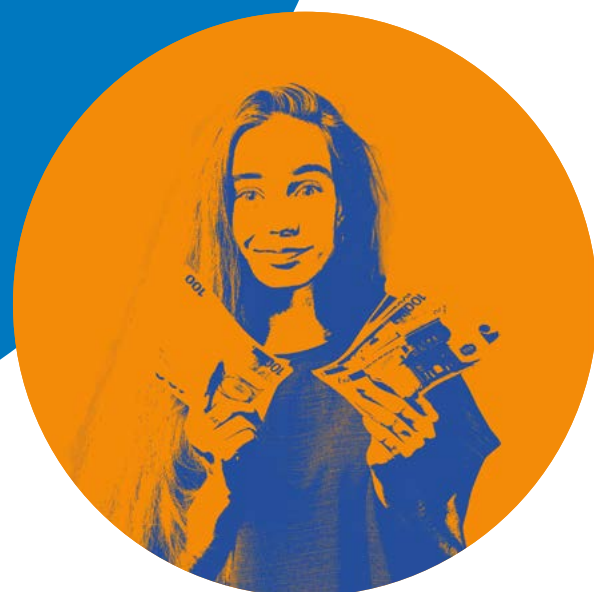
(% (helemaal) eens)

Jongen	61%
Meisje	52%
12-13jr	56%
14-15jr	56%
16-18jr	59%
Praktijkonderwijs	51%
Vmbo	55%
Havo	57%
Vwo	68%

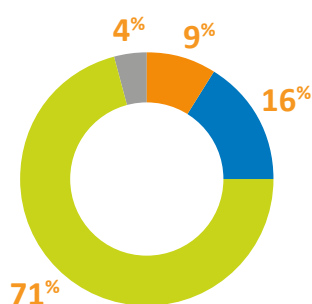
Meerderheid jongeren tevreden met hoeveel geld ze hebben, al komt deel wel eens geld tekort.

Zeven op de tien jongeren (71%) zijn tevreden met het geld dat zij hebben, terwijl 9% juist ontevreden is. Ongeveer 15% komt regelmatig geld tekort, een percentage dat vrijwel gelijk is aan het landelijke beeld (Groen et al., 2025). Jongeren die aangeven goed met geld om te gaan zijn vaker tevreden en hebben minder vaak tekorten. Daarbij zien we nauwelijks verschillen naar leeftijd, opleiding of gender. Wel valt op dat jongeren die vaak geld tekortkomen minder sparen, hun geld sneller uitgeven en vaker het gevoel hebben dat anderen meer te besteden hebben dan zichzelf.

'Ik ben tevreden met hoeveel geld ik heb'

(% (helemaal) eens)

12-13jr
14-15jr
16-18jr

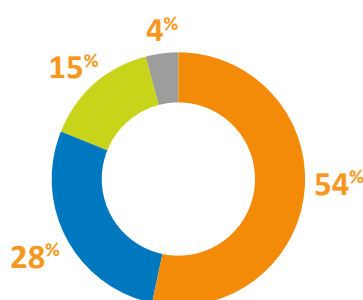
72%
71%
66%

Ik kan goed met geld omgaan
Ik kan (soms) niet goed met geld omgaan

81%
58%

'Ik kom vaak geld tekort'

(% (helemaal) eens)

12-13jr
14-15jr
16-18jr

13%
16%
15%

Ik kan goed met geld omgaan
Ik kan (soms) niet goed met geld omgaan

5%
28%

Oneens
Niet oneens, niet eens
Eens
Weet ik niet / geen mening

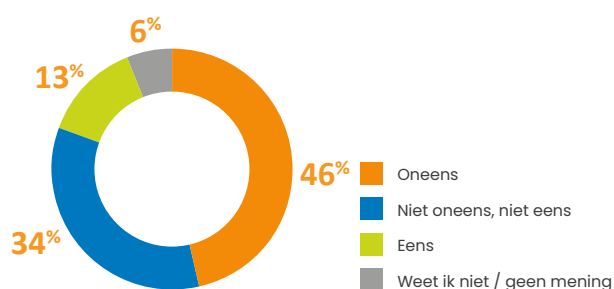
Het geldgedrag van sommige jongeren wordt beïnvloed door anderen.

Deze invloed neemt af met leeftijd.

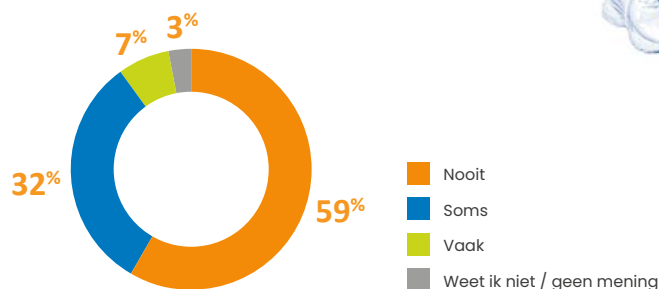
Ongeveer 40% van de jongeren gaat soms mee met vrienden om iets te doen, ook als ze daar eigenlijk geen geld voor hebben. Daarnaast zegt 13% geld uit te geven aan activiteiten of spullen omdat anderen dat ook doen. 39% koopt wel eens iets na een post van een influencer op platforms als YouTube, TikTok of Instagram. De invloed van zowel vrienden als influencers neemt af met de leeftijd, al kopen meisjes vaker iets na een influencerpost dan jongens. Sommige jongeren geven aan het belangrijk te vinden om vooral naar de eigen financiële situatie te kijken en zich niet te vergelijken met anderen. Toch ervaart 10% het als lastig wanneer leeftijdsgenoten meer te besteden hebben.

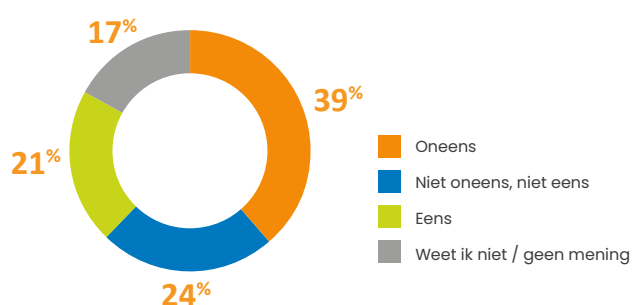
'Ik geef geld uit aan dingen en activiteiten, omdat anderen dat ook doen'

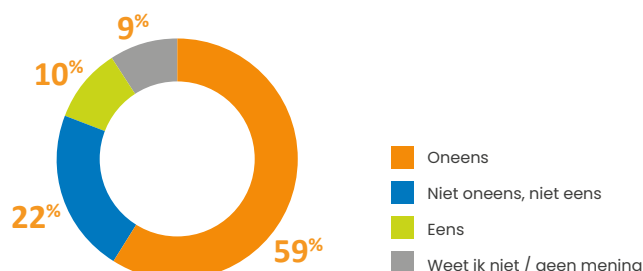
'Ik heb wel eens iets gekocht na een post van een influencer'

'Als mijn vrienden iets gaan doen waar ik geen geld voor heb, dan ga ik niet mee'

'Ik vind het moeilijk als anderen meer geld kunnen uitgeven dan ik'

De meeste jongeren sparen.

Een kleiner deel vindt geld lenen of achteraf betalen een goed alternatief.

Bijna alle jongeren (94%) hebben wel eens geld gespaard; slechts 4% zegt nooit te sparen en 2% weet het niet. Dit percentage ligt flink hoger dan in recent onderzoek van het Nibud (Groen et al., 2025), waarin 79% van de jongeren aangaf te sparen.

De meesten (71%) sparen voor dingen die zij graag willen hebben. Jongeren die zichzelf vaardig vinden in omgaan met geld, hebben vaker gespaard (97%) dan jongeren die dit minder goed kunnen (84%). Lenen als alternatief voor sparen blijkt weinig populair: 60% wijst dit af, 10% vindt lenen een prima optie en 23% ziet achteraf betalen (zoals via Klarna of Afterpay) als alternatief.

Uit een oefening over spaardoelen tijdens de verdiepende lessen bleek bovendien dat leerlingen in deze groepssetting het definiëren van doelen en het praten over hoe ze sparen over het algemeen niet lastig vonden.

94%

van de jongeren heeft wel eens geld gespaard. 4% zegt nog nooit gespaard te hebben

71%

van de jongeren is het eens met de stelling 'Ik spaar voor iets als ik het wil'

'Ik vind het goed dat je ook iets achteraf kunt betalen'

'Als ik iets echt op dit moment wil hebben dan leen ik daarvoor geld in plaats van te sparen'

- Oneens
- Niet oneens, niet eens
- Eens
- Weet ik niet / geen mening

Klein deel van de jongeren al online actief met geldzaken.

Jongens zijn actiever met online geldzaken dan meisjes.

Het merendeel van de jongeren heeft geen ervaring met zaken als online gokken (85%), handelen in crypto of aandelen (84%) of achteraf betalen (77%). Toch is er een kleinere groep jongeren die hier wel ervaring mee heeft.

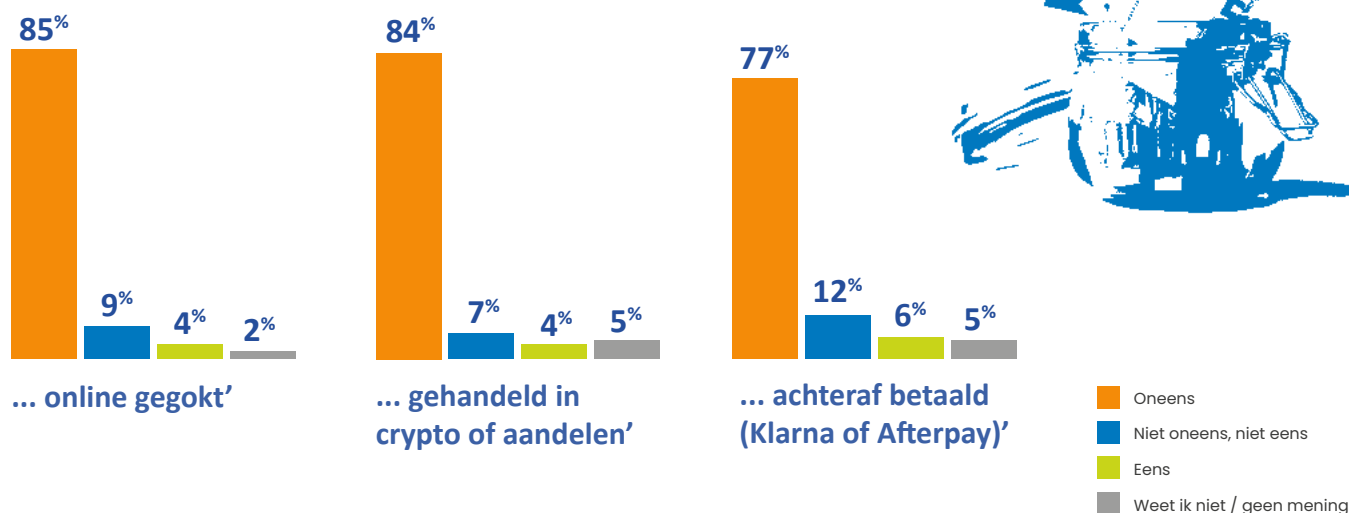
Ongeveer 18% van de jongeren maakt wel eens gebruik van achteraf betalen via diensten als Klarna of Afterpay, tegenover 13% landelijk (Groen et al., 2025). Daarnaast zegt 13% ooit online te hebben gegokt en 11% wel eens te handelen in crypto of aandelen. Opvallend is dat deze activiteiten officieel pas zijn toegestaan vanaf 18 jaar. Jongens zijn daarbij vaker online actief met geldzaken dan meisjes. Jongeren van 16 jaar en ouder doen dit vaker dan 12- tot 15-jarigen.

Tijdens de verdiepende lessen gaven jongeren aan sceptisch te zijn tegenover achteraf betalen, omdat zij daarin het risico op het opbouwen van schulden duidelijk herkennen.

18%

van de jongeren maakt wel eens gebruik van achteraf-betalendiensten

'Ik heb wel eens ...

Kennis over schulden ontbreekt deels bij jongeren.

Zij zien lening en achteraf betalen niet snel als een schuld.

Veel jongeren denken vrij onschuldig over leningen of achteraf betalen en beschouwen dit vaak niet als een vorm van een schuld.

Zo ziet 79% van hen achteraf betalen via diensten als Klarna of Afterpay niet als een schuld. Ook geld lenen bij familie of vrienden (72%) en zelfs bij een bank of bedrijf (61%) wordt door een meerderheid niet als schuld ervaren. Rood staan (60%) en een studieschuld (49%) worden het vaakst herkend als schuld.

Deze beperkte kennis over schulden zien we terug bij jongeren in alle leeftijden. Daarnaast zien we dat jongeren op het praktijkonderwijs de minste kennis lijken te hebben over schulden.

Tijdens de verdiepende lessen bleek dat leerlingen veel onduidelijkheid hadden over het begrip 'schuld': of minderjarigen zelf schulden kunnen opbouwen en in welke gevallen ouders of verzorgers daarvoor aansprakelijk zijn.

Wanneer heb je een schuld?

De meeste jongeren praten over geldzaken – dit gebeurt vooral thuis.

Eén op de tien jongeren zegt nooit over geldzaken te praten.

Jongeren bespreken geldzaken vooral met hun ouders. Daarbij zien we nauwelijks verschillen naar leeftijd of gender. Wel valt op dat jongeren in het praktijkonderwijs minder vaak over geld praten dan leerlingen op het vmbo, havo of vwo.

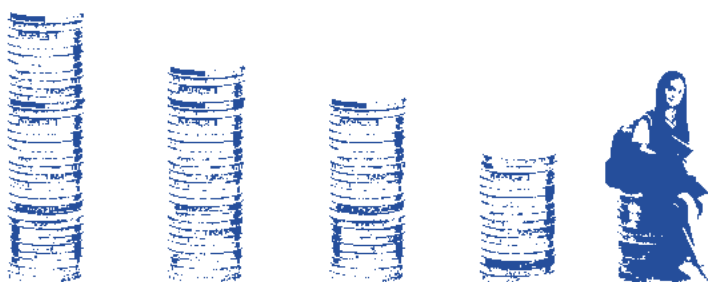
Uit de verdiepende lessen blijkt dat het meestal om algemene geldzaken gaat. Slechts een paar jongeren bespreken hun persoonlijke financiële situatie, en dan vrijwel uitsluitend met hun ouders. Tijdens deze gesprekken kwamen zowel positieve als negatieve ervaringen naar voren. Zo vertelde een leerling dat hij het zat was dat zijn moeder 'de hele tijd aan het zeuren was' dat hij meer moet sparen. Een ander gaf aan dat ze het regelmatig met haar moeder heeft over het belang van een buffer voor onverwachte uitgaven.

89%

van de jongeren van 12 tot 18 jaar praat wel eens over geld. Van hen praat 93% thuis over geldzaken

11%

zegt nooit over geldzaken te praten

'Ik praat wel eens over geld'

Praktijkonderwijs	84%
Vmbo	87%
Havo	92%
Vwo	94%

'Ik praat thuis wel eens over geld'

Praktijkonderwijs	87%
Vmbo	95%
Havo	92%
Vwo	95%

"Ik vind het een interessant onderwerp om over te praten."

Deel van de jongeren vindt praten over geld privézaak.

Enkele quotes van jongeren die nooit over geld praten.

Ongeveer 11% van de jongeren geeft aan nooit over geld te praten. We vroegen deze groep naar de reden en ontvingen ruim 70 open antwoorden.

De meest genoemde reden is dat jongeren het simpelweg niet nodig of relevant vinden. Veel van hen zien geld als een privézaak, hebben er weinig interesse in of voelen geen behoefte om het onderwerp met anderen te bespreken. Sommigen noemen geld saai, zeggen dat niemand ernaar vraagt, of geven aan dat ze genoeg geld hebben en zich er daarom niet mee bezighouden.

Ook blijkt dat sociale overwegingen een rol spelen: sommige jongeren willen geen ongemakkelijke situaties veroorzaken bij leeftijdsgenoten die het financieel minder breed hebben, of vinden het ongepast om te praten over wat zij zelf te besteden hebben.

"Het is niet echt nodig."

"Ik hoef niet te weten hoeveel anderen te besteden hebben."

"Niemand hoeft te weten hoeveel geld ik heb."

"Ik heb daar geen zin in en ik snap het al."

"Omdat het er anders uit kan komen tegen anderen en het heel gemeen kan zijn."

"Omdat ik dat cringe vind."

"Omdat ik niet stoer wil doen met geld."

"Ik heb genoeg geld."

"Het boeit mij niet."

"Anderen hebben het misschien niet zo breed, en ik heb gewoon een goed leven."

"Er wordt niet naar gevraagd, dus dan hoef ik er ook niet over te beginnen."

"Het zijn privé zaken."

De meeste jongeren leren thuis over omgaan met geld.

Zij leren thuis vooral over budgetteren en sparen.

Jongeren geven aan dat ze thuis vooral leren hoe ze verstandig met geld kunnen omgaan. Budgetteren en sparen worden het vaakst genoemd. Iets meer dan een kwart van de jongeren zegt thuis ook te hebben geleerd hoe ze schulden kunnen voorkomen.

Daarnaast leren sommige jongeren van hun ouders om kritisch te zijn op hun uitgaven: geen onnodige of 'domme' aankopen doen, niet achteraf betalen en oppassen met online aankopen of oplichting. Ook komt aan bod dat je je niet moet laten beïnvloeden door anderen, geen geld moet uitgeven aan vrienden onder druk, en dat geld niet oneindig is.

Een enkeling geeft aan thuis iets te hebben meegekregen over beleggen, crypto of aandelen.

"Dat ik niet zomaar alles uitgeef en er wel goed over nadenk voor ik iets koop."

88%

van de jongeren heeft thuis iets geleerd over omgaan met geld

Dit aandeel neemt toe met leeftijd

"Niet aan domme dingen uitgeven."

"Hoe ik niet opgelicht kan worden, en hoe ik voorzichtig moet omgaan met geld."

'Ik praat wel eens over geld'

Hoe ik verstandig met mijn geld om kan gaan (budgetteren)

Hoe ik kan sparen

Hoe ik ervoor kan zorgen dat ik later genoeg geld heb

Hoe ik weet hoeveel geld ik krijg en uitgeef

Hoe ik geen schulden krijg

Anders

"Om te leren dat je nooit achteraf moet betalen om niet in de schulden te komen."

"Niet te veel geld uitgeven en je niet laten beïnvloeden door anderen."

"Crypto en aandelen en bitcoin en veel andere dingen."

Bijna de helft van de jongeren vindt onderwijs over geldzaken belangrijk.

Toch zegt 45% dat er nu op school onvoldoende aandacht voor is.

Op de meeste scholen is 'omgaan met geld' geen vast onderdeel van het lesprogramma. Eén op de drie jongeren geeft aan dat dit onderwerp op school nog nooit aan bod is gekomen. Wie er wél les over heeft gehad, noemt bijvoorbeeld de basisschool, economie in de onderbouw, of een eenmalige (gast)les op het voortgezet onderwijs.

Jongeren in het praktijkonderwijs (65%) vinden het belangrijker dat er op school aandacht is voor geldzaken dan jongeren op het vmbo (43%), havo (47%) en vwo (51%).

Tijdens de verdiepende lessen gaven jongeren aan dat ze graag méér over geld zouden willen leren op school. Tegelijkertijd vonden ze het lastig om onder woorden te brengen waar precies behoefte aan is.

"Het is wel een keer leuk als we iets over geld op de middelbare school hebben."

"Ik vind dat kinderen les moeten krijgen over geld."

"Ik heb op de basisschool goed geleerd hoe je goed met geld om kan gaan en van mijn ouders ook."

47%

van de jongeren van 12 tot 18 jaar vindt het belangrijk dat je op school iets leert over omgaan met geld.

20% van de jongeren vindt dit niet belangrijk.

33%

van de jongeren zegt dat er op school (tijdens de les) nog nooit over 'omgaan met geld' is gesproken.

45%

van de jongeren vindt dat er op school (tijdens de les) onvoldoende aandacht is voor omgaan met geld.

14% van de jongeren vindt dat er nu op school voldoende aandacht voor is.

Wat zouden jongeren moeten leren over omgaan met geld?

Budgetteren, sparen en voorkomen van schulden meest genoemd.

De meeste jongeren vinden het belangrijk om meer te leren over geldzaken. Vooral onderwerpen als budgetteren, sparen en het voorkomen van schulden worden vaak genoemd. Ongeveer een kwart vindt het ook belangrijk dat jongeren weten waar ze terechtkunnen met vragen over geld. Eén op de vijf jongeren is geïnteresseerd in online verdienmodellen en investeren in crypto of beleggingen.

Naast de aangeboden antwoordopties noemen enkelen ook andere onderwerpen die zij leerzaam vinden, zoals het kopen van een huis of het opbouwen van pensioen.

Hoewel een enkele jongere vindt dat “je dat zelf maar moet uitzoeken”, laat het merendeel – zowel in de vragenlijst als in de verdiepende lessen – zien dat er wél degelijk behoefte is aan lessen over verstandig omgaan met geld.

“Het kopen van een huis. Het opbouwen van pensioen. Het afdekken van risico's.”

9%

vindt dat jongeren niets hoeven te leren over geld

“Gewoon over geld en wat niet en wel handig is.”

“Leer handelen. Begin klein, zoals met het spelen van spellen.”

Wat zouden jongeren moeten leren over geld?

Hoe je goed met geld kan omgaan

Hoe je beter kan sparen

Hoe je schulden kan voorkomen

Hoe je ervoor kan zorgen dat je later genoeg geld hebt

Wie kan helpen bij vragen over geld

Hoe je online of vanuit huis geld kan verdienen

Hoe je kan investeren via beleggingen of crypto

Anders

Belangrijkste inzichten

- Jongeren zijn over het algemeen redelijk tevreden over hun financiële situatie. Eén op de tien ervaart hier wel moeite mee.
- De meeste jongeren sparen. Tegelijk geeft 69% van hen aan meer over sparen te willen leren.
- De overgrote meerderheid doet niet aan zaken als online gokken of beleggen in crypto en aandelen. Slechts een klein deel van de jongeren (4%) is hier wel actief in.
- Achteraf betalen (bijvoorbeeld via Klarna of Afterpay) wordt door 18% van de jongeren gedaan.
- Er is een duidelijk gebrek aan kennis over schulden: één op de vijf jongeren weet niet precies wanneer je een schuld hebt. Ook worden veel soorten schulden (lening, studieschuld, achteraf betalen) niet als zodanig herkend.
- Vrijwel alle jongeren praten wel eens over geld, vooral thuis, maar één op de tien doet dit nooit.
- Thuis leren jongeren vooral over budgetteren en sparen.
- Bijna de helft van de jongeren vindt onderwijs over geldzaken belangrijk, terwijl 45% ervaart dat er op school onvoldoende aandacht aan wordt besteed.
- Er is een duidelijke behoefte aan meer aandacht in lessen op school over zaken als omgaan met geld, budgetteren, sparen en het voorkomen van schulden.

Aanbevelingen

Versterk kennis over schulden

Veel jongeren herkennen of begrijpen schulden onvoldoende. Ouders, scholen en hulpverleners moeten jongeren actief blijven informeren over wat een schuld is, en wat de risico's zijn van betalingsachterstanden of leningen dat 18% van de jongeren gebruikmaakt van achteraf betalen, ondanks wettelijke leeftijdsgrenzen, is zorgelijk. Er is strikter toezicht nodig op naleving van deze regels, om jongeren te beschermen tegen financiële risico's.

Blijf praten over geld

Laat jongeren ervaren dat praten over geld normaal en waardevol is – niet alleen bij problemen, maar juist ook in het dagelijks leven. Veel jongeren ervaren geldzaken als privé, vaak gepaard met gevoelens van schaamte en het taboe rondom geld. Daarom is het belangrijk om een veilige omgeving te creëren waarin jongeren kunnen leren van elkaars ervaringen en écht met elkaar in gesprek kunnen gaan. Dit helpt hen om zich bewuster te worden van de rol die geld speelt in hun leven en stimuleert openheid over financiële onderwerpen.

Stimuleer geldvaardigheden

Veel jongeren missen basiskennis over geldzaken. Laat zien dat omgaan met geld geen saai of moeilijk onderwerp is, maar een belangrijke vaardigheid. Door geldvaardigheden

vroeg te stimuleren, bereiden jongeren zich beter voor op hun financiële toekomst. Dit vraagt meer dan eenmalige kennisoverdracht: jongeren moeten in het dagelijks leven leren en ervaren hoe ze met geld om kunnen gaan. Door hier samen actief mee aan de slag te gaan, ontwikkelen ze praktische vaardigheden en blijvende inzichten in hoe ze met hun geld kunnen omgaan.

Neem de behoefte van jongeren aan financiële educatie serieus

Hoewel veel jongeren thuis leren over geld, is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daarom is het van belang dat financiële educatie op school een vast onderdeel wordt van het curriculum – in alle onderwijstypen – zodat alle jongeren toegang krijgen tot dezelfde basiskennis en -vaardigheden.

Maak financiële educatie structureel

Op dit moment is financiële educatie nog niet verplicht in het voortgezet onderwijs. Er wordt gewerkt aan een herziening van het curriculum, met daarin structurele aandacht voor financiële educatie. Scholen kunnen al wel aan de slag om te werken aan een doorlopende leerlijn waarbij op meer momenten in de schoolloopbaan aandacht is voor het bijbrengen van financiële vaardigheden. Hiervoor zijn subsidies en lespakketten beschikbaar.

BIJLAGE

Onderzoeksverantwoording

- Deze peiling is uitgevoerd door Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe, in samenwerking met Stichting Spaarkracht.
- Het onderzoek is uitgevoerd via het Jeugdpanel Groningen en Jeugdpanel Drenthe, middels een online vragenlijst op verschillende VO-scholen verspreid over de provincies Groningen en Drenthe.
- De uitkomsten van de uitvraag zijn door ons samen met Stichting Spaarkracht besproken met circa 20 leerlingen op 2 verschillende scholen (tijdens een les Burgerschap, mentorles of met de leerlingenraad).
- Het veldwerk middels de vragenlijst vond plaats in april en mei. De verdiepende lessen vonden plaats begin juni (2025).
- In totaal hebben 795 jongeren van 12-18 jaar meegedaan aan het onderzoek.

Responsverantwoording

	Absoluut	Relatief
Totaal	795	100%
Meisje	370	47%
Jongen	391	49%
Non-binair	7	1%
Onbekend	27	3%
12-13 jaar	337	42%
14-15 jaar	384	48%
16-18 jaar	61	8%
Onbekend	13	2%
Praktijkonderwijs	93	12%
Vmbo	385	48%
Havo	246	31%
Vwo	71	9%

Jeugdpanel als aanpak om jongerenparticipatie te versterken

Het Groninger Jeugdpanel en het Drents Jeugdpanel werken samen met middelbare scholen van alle onderwijsniveaus, verspreid over de provincies Groningen en Drenthe. Deze panels worden twee keer per schooljaar ingezet voor onderzoek. Leerlingen vullen een digitale vragenlijst in over een specifiek thema, gevolgd door verdiepende klassengesprekken waarin samen met jongeren oplossingsrichtingen worden verkend. We betrekken altijd een externe partij die deskundig is op het onderwerp. Deze partij denkt mee van begin tot eind en gaat mee de klassen in.

Om een breder bereik onder jongeren te realiseren, ondersteunt SpotTV - een online platform voor en door jongeren - het jeugdpanel door extra online content te ontwikkelen rond de onderzochte thema's. Na afloop van elk onderzoek produceert SpotTV een video met de onderzoeksresultaten en reacties van bestuurders en beleidsmakers, speciaal voor de deelnemende leerlingen.

De behoeften en ideeën van jongeren vertalen we naar concrete adviezen. Deze delen we met scholen, overheden en betrokken organisaties, waarna we samen bespreken hoe ze in beleid kunnen worden toegepast.

De brede aanpak via scholen van allerlei onderwijsniveaus, aangevuld met online content, is een belangrijke succesfactor van het Jeugdpanel. Daarnaast zijn succesvolle elementen van het panel de toegankelijkheid en laagdrempeligheid van het jeugdpanel, de mogelijkheid voor jongeren om zonder lange verplichtingen deel te nemen, de interactie tijdens de verdiepende gesprekken waarbij jongeren zich gehoord voelen, en de terugkoppeling waarin duidelijk wordt wat er met hun ideeën gebeurt.

Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe werken voor het jeugdpanel samen met [SpotTV Groningen](#).

Bibliografie

Ten Dolle, M. & Karstens, M. (2024).

Bundel de krachten bij aanpak en preventie van jongeren met schulden. Wyzer.

Geraadpleegd van <https://www.wyzer.nl/kennisartikel/bundel-de-krachten-bij-aanpak-en-preventie-van-jongeren-met-schulden>

Groen, A., Veerman, N., Rooijmans, M. & Boswinkel, B. (2025).

Betaalgedrag scholieren. Onderzoek naar scholieren en hun geldzaken. Nibud, Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting.

Geraadpleegd van <https://www.nibud.nl/onderzoeksrapporten/rapport-betaalgedrag-scholieren-2025/>

AFM, Autoriteit Financiële Markten. (2025).

Gen Z: financiële keuzes in een veranderende wereld.

Geraadpleegd van <https://www.afm.nl/nl-nl/sector/actueel/2025/jun/pb-genz>

VRAGEN?

Evelien Mulder

e.mulder@sociaalplanbureaugroningen.nl

Imke Oosting

i.oosting@trendbureaudrenthe.nl

Femke de Haan

f.dehaan@sociaalplanbureaugroningen.nl

Julian Rengers

j.rengers@trendbureaudrenthe.nl

Colofon

Auteurs en onderzoekers

Evelien Mulder, Femke de Haan,
Imke Oosting, Julian Rengers, Vera Eisen

In samenwerking met

Frieda Jongerden en Julie-Marthe
Lehmann (Stichting Spaarkracht)

Vormgeving

Sandra Jonge Poerink

We danken alle jongeren, docenten
en scholen die hebben meegewerkt
aan het onderzoek en tijdens de
klassengesprekken.

*Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt
door de provincies Groningen en Drenthe.*